

EDUCAȚIA TIMPURIE ÎN REGGIO EMILIA, ITALIA.

Exemple de bune practici

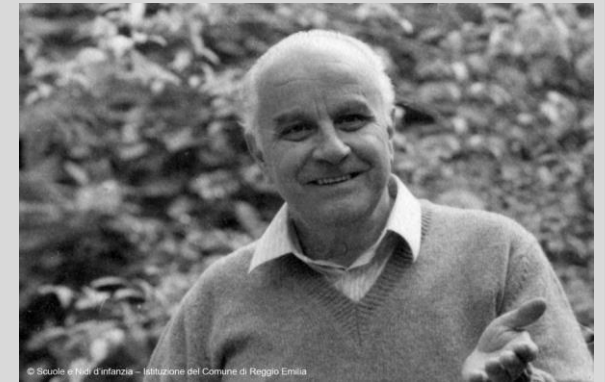
Diseminare proiect „Educație timpurie incluzivă și
de calitate - ETIC”, cod proiect POCU/446/6/22

Reggio Emilia este un sistem de educație alternativă dezvoltat în Italia, regiunea Reggio Emilia, atunci când un grup de părinți au decis că trebuie să se implice activ în reconstrucția sistemului educațional.

După cel de al doilea război mondial și după perioada fascistă, guvernul italian era în reorganizare, reputația bisericii care controlase până atunci învățământul preșcolar era contestată, astfel încât acest context social a creat o oportunitate orașelor precum Reggio Emilia, cu o istorie bogată în implicare și acțiune civică, să construiască sisteme de educație alternative.

Abordarea Reggio Emilia a fost inițiată de către profesorul și filozoful **Loris Malaguzzi** (23 feb. 1920 - 30 ian. 1994), și este descrisă ca fiind una dintre cele mai bune pedagogii alternative datorită faptului că propune un sistem centrat în jurul copilului, în care acesta își construiește și își consolidează învățarea prin explorarea mediului înconjurător și prin interacțiunea cu persoanele din jurul său.

Curricula Reggio Emilia este una emergentă, ea este construită natural și specific, pe baza intereselor și afinităților celor mici, făcând astfel procesul de învățare plăcut și natural.

Malaguzzi consideră că există numeroase căi prin care copiii se exprimă, așa numitele **100 de limbaje simbolice**, care includ desenul, sculptura, pictura, modelajul, arta dramatică, vorbirea, mișcarea, scrisul, cântecul. Acestea sunt căi de comunicare prin care copilul învață și prin care își exprimă cunoștințele și emoțiile.

*” Cele o sută sunt aici”, un adevărat manifest pentru reformarea acelor grădinițe și școli care le fură copiilor
99 din cele 100 de limbaje prin care aceștia se pot exprima.*

Copilul
e făcut dintr-o sută.
Copilul are
o sută de limbaje
o sută de mâini
o sută de gânduri
o sută de moduri de a gândi.
O sută, întotdeauna o sută
de feluri de a gândi
de a se juca, de a vorbi.
O sută, întotdeauna o sută
de feluri de a asculta
de a se mira, de a iubi
o sută de bucurii
de a cânta și de a înțelege
o sută de lumi

de descoperit
o sută de lumi
de inventat
o sută de lumi
la care să viseze.
Copilul are
o sută de limbaje
(și încă multe alte sute)
dar nouăzeci și nouă îi sunt furate.
Școala și cultura
separă capul de trunchi.
Îi spun copilului:
să gândească fără mâini
să facă fără cap
să asculte și să nu vorbească
să înțeleagă fără a se bucura

să iubească și să se minuneze
doar de Paște și de Crăciun.
Îi spun copilului:
să descopere o lume care deja există
și din cele o sută de limbaje
îi sunt furate nouăzeci și nouă.
Îi spun copilului:
că munca și joaca
realitatea și fantezia
cerul și pământul
rațiunea și visul
nu există împreună.
Și astfel îi spun copilului
că cele o sută nu există.
Dar copilul spune:
Niciicum. Cele o sută sunt aici.

(traducere în lb. română de Anca Tîrcă - orice preluare a textului se va face doar cu menționarea numelui traducătorului)

Educația timpurie în Reggio Emilia în cifre

- ❖ Peste **90%** dintre centrele de educație timpurie din Reggio Emilia sunt ale municipalității, restul sunt statale.
- ❖ Aproximativ **1/3** din bugetul municipiului Reggio Emilia se investește în educația timpurie (centre de educație infantilă, grădinițe, centrul municipal Loris Malaguzzi).
- ❖ Cost estimativ / copil – **9000 euro/ an** . Contribuția părinților: **0-25 %** din cost (30 de tipuri de taxe pentru copii 0-3 ani, 11 tipuri de taxe pentru copii 3-6 ani)
- ❖ Copii care frecventează centrele de educație timpurie :
 - 55,98 %** copii cu vârsta cuprinsă între 0-3 ani
 - 93,08 %** copii cu vârsta cuprinsă între 3-6 ani
- ❖ Staff:
 - Grădinițe : **25** copii, **2** profesori (**8 h**), **1** pedagog (la **2-3** instituții), **1** atelierist, personal auxiliar (îngrijitoare, bucătărese)
- ❖ Program:
 - copii: **7.30 - 13.00** sau **16.00** (la cerere se poate prelungi până la **17.00**)
 - profesori **7.00-15.00, 8.00-16.00**

Principiile Reggio Emilia

- **Imaginea copilului: ființă curioasă, cu mult potențial, capabilă să contribuie la propria dezvoltare.**

Plecând de la premisa că fiecare copil are un potențial nemărginit, atunci îl vom observa și vom crea acele contexte de învățare prin care potențialul lui să iasă la iveală, să se definească și să se împlinească.

- învățarea este practică, bazată pe proiecte, cu aplicabilitate imediată în cotidian
- libertate majoră de a explora spațiile, mediul înconjurător

- **Rolul părinților: părintele este primul educator al copilului, el trebuie activ implicat în procesul de învățare**

- întâlniri cu părinții și copiii premergătoare frecventării creșei/grădiniței,
- voluntari în diverse activități,
- realizează diverse obiecte necesare amenajării spațiului,
- colaborează între ei sau participă la activitățile copiilor.

Activități cu părinții

© Preschools and Infant-toddler Centres – Istituzioni of the Municipality of Reggio Emilia

© Preschools and Infant-toddler Centres – Istituzioni of the Municipality of Reggio Emilia

Principiile Reggio Emilia

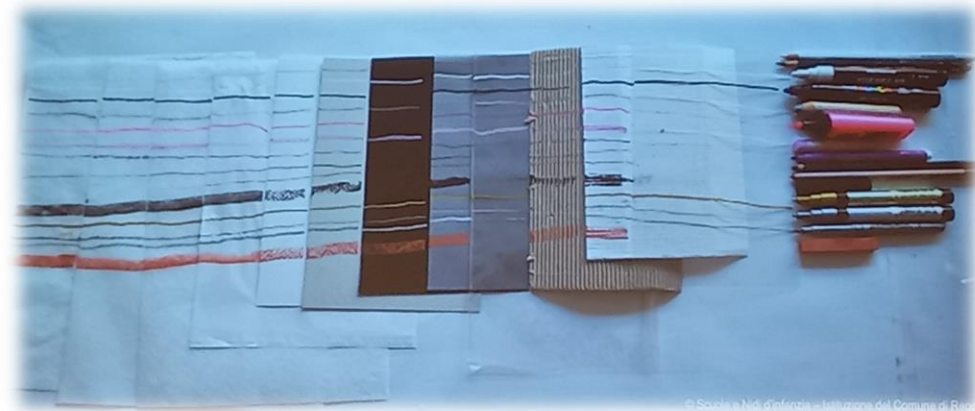
- **Rolul educatoarei: partener de învățare al copilului**

Rolul educatoarei este de a asista copiii în auto-descoperire, de a crea un mediu cu o serie de oportunități de a explora și de a împărtăși ideile lor, oferind în același timp resursele potrivite pentru fiecare copil, astfel încât aceștia să fie liberi să descopere, să experimenteze, să învețe ceea ce le stârnește curiozitatea.

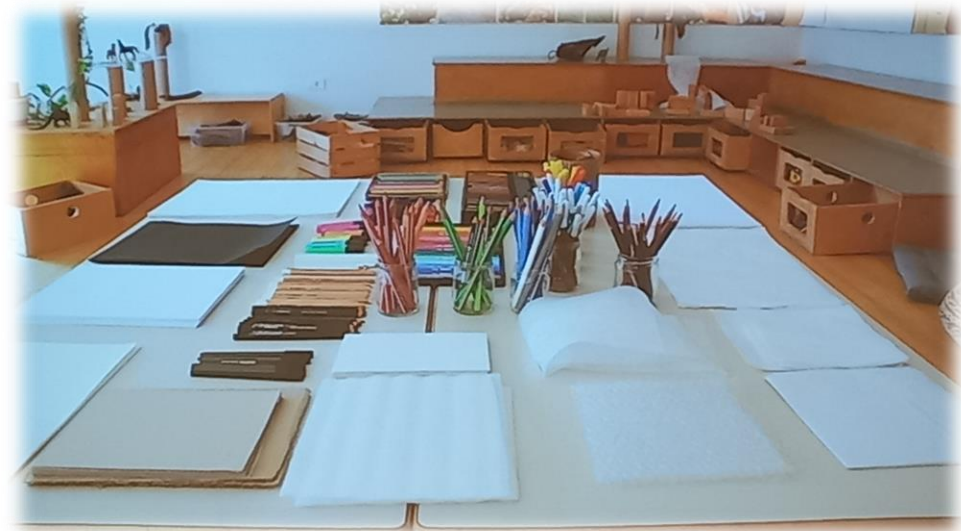
- se concentrează pe proces și nu pe rezultate,
- arăta copiilor cum să-și direcționeze propria învățare
- fără modele, demonstrații, copiii sunt încurajați să fie creativi, să descopere singuri, etc.
- curriculumul Reggio Emilia este incredibil de fluid și necesită flexibilitate și colaborare constantă între educatoare și copii

- **Documentarea:** *observând copilul, documentând procesul său de învățare și discutând cu părinții și ceilalți educatori se poate oferi o experiență de învățare personalizată și pliată pe nevoile copilului.*

- agenda zilnică: sunt consemnate aspectele relevante despre copil (activitatea, comportamentul, relațiile copiilor, exprimarea lor emoțională, dorințele, înclinațiile, etc.)
- educatoarele, atelieristul și expertul în pedagogie se întâlnesc și discută pe marginea observațiilor/ consemnărilor, pentru ca ulterior să dezvolte un program de studiu ce reflectă interesele, aptitudinile și ideile copiilor.

© Società Nid d'infanzia - Biblioteca del Comune di Reno

Art and Creativity Centres - Iniziative of the Municipality

Not given model but open contexts, where children can explore with passion and intelligence, because every time a person solves a problem he, she realizes a creative process

Funghi stella Star mushrooms

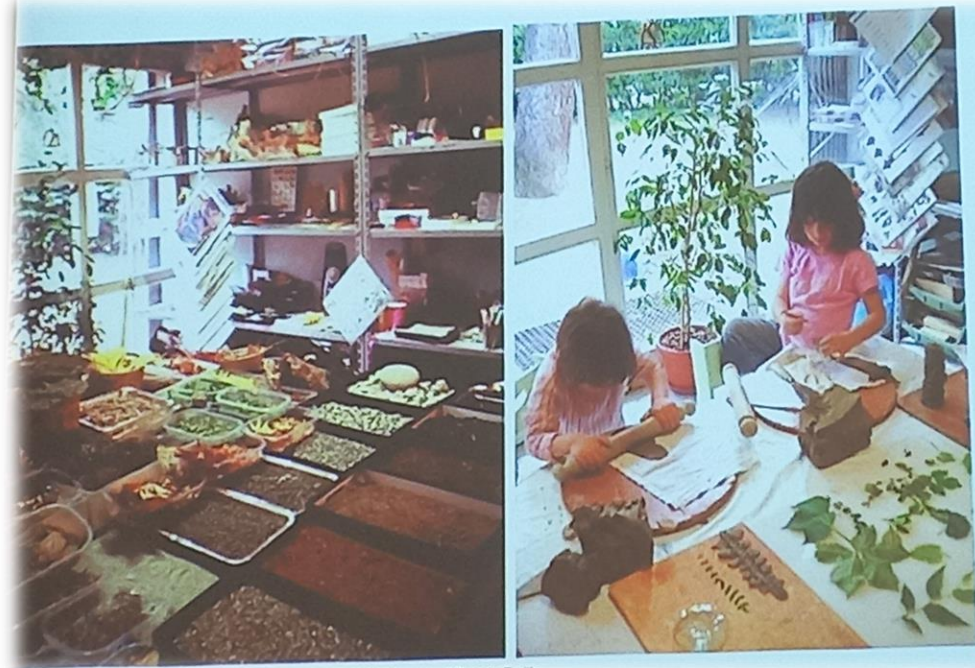
Licheni Lichens

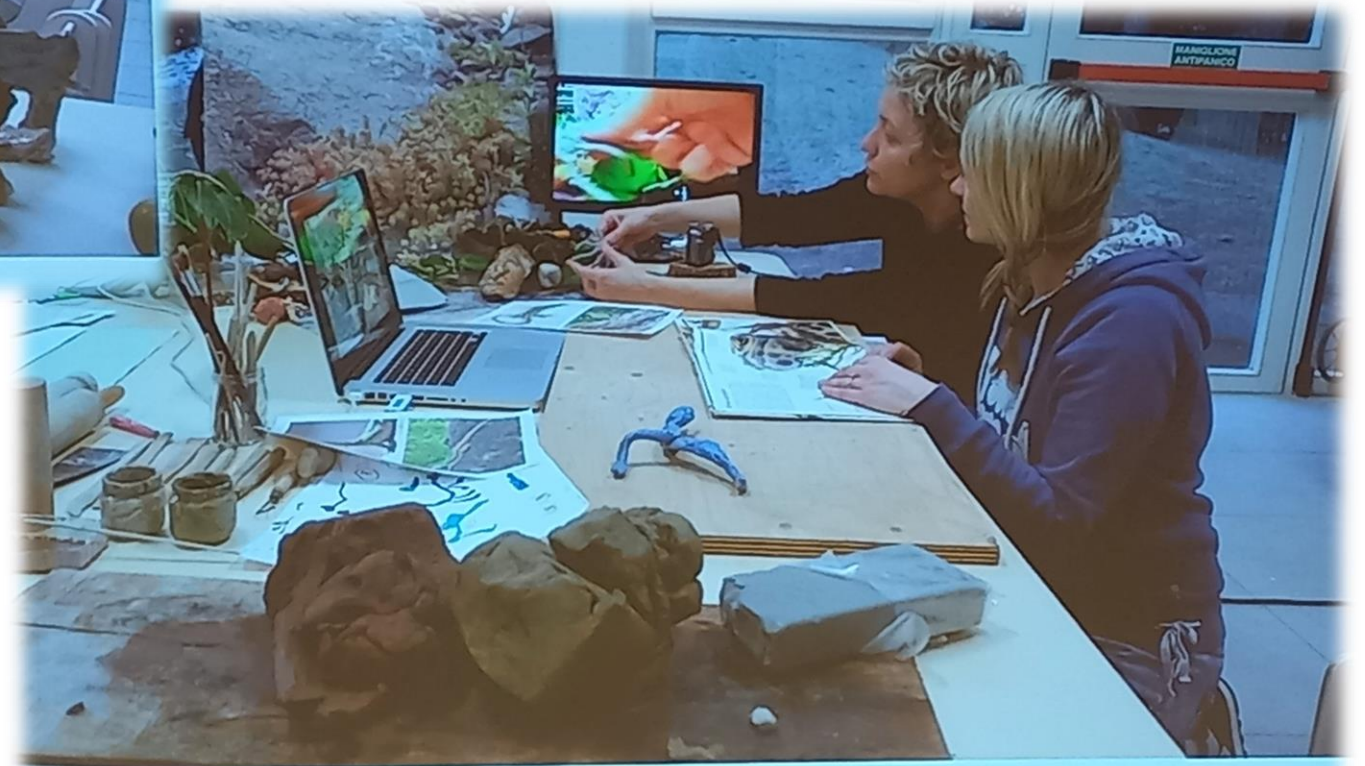
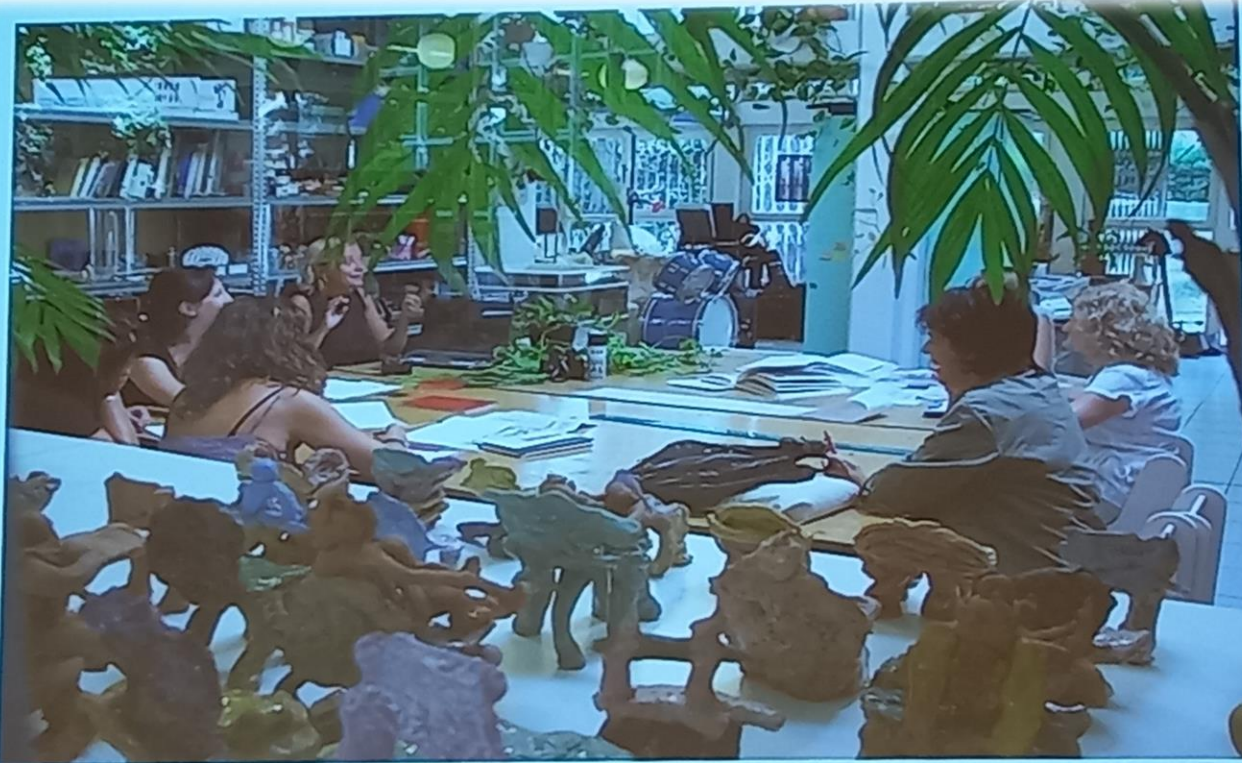
Tecnica mista
100 x 33 cm
Pittura collettiva, 5 anni
Scuola dell'infanzia S. Allende
Mixed technique
100 x 33 cm
collective paintings, 5 years
S. Allende Preschool

si intrecciano e l'albero è la forza
tra. Le radici sono il collegamento.
and each other and the tree gives
to the other tree. The roots are
Per fare le radici è vuole molta impegno.
You need to really concentrate to make the roots.
5-6 anni/5 years

Activitățile metodice ale educatoarelor

© Preschools and Infant-toddler Centres – Istituzione of the Municipality of Reggio Emilia and Reggio Children

© Preschools and Infant-toddler Centres – Istituzione of the Municipality of Reggio Emilia and Reggio Children

Principiile Reggio Emilia

- **Spațiul , al treilea profesor:**

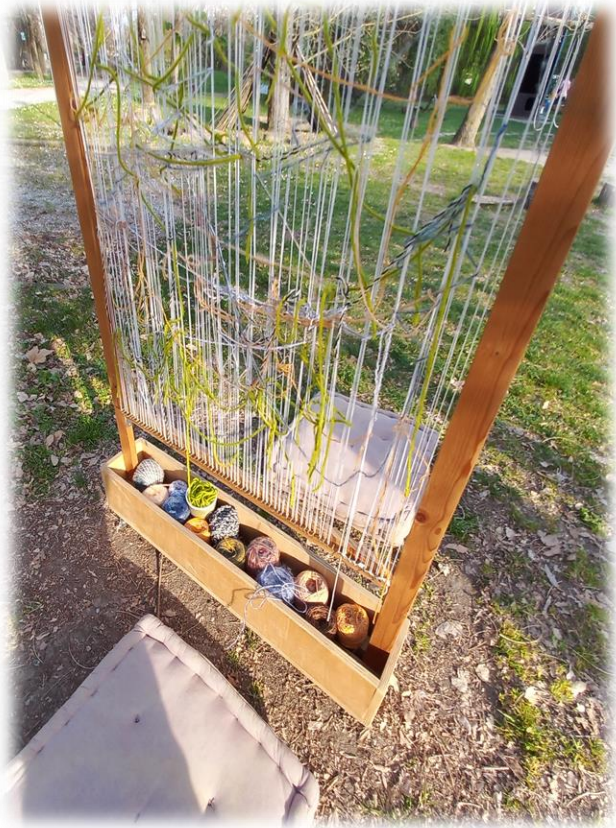
Spațiul claselor comunică cu grădini sau curți exterioare și sunt astfel construite încât copiii să aibă acces în cât mai multe locuri pentru a-și alege la ce activități să participe sau să își poată privi la lucru colegii de grupă sau din alte grupe.

Materialele întâlnite în grădinițele Reggio sunt în general de tip “loose parts”(”piese libere”)

- materialele open ended (materiale cu final deschis, care pot fi interpretate și folosite în diverse feluri, fără a avea o utilizare predefinită): ele sunt fie materiale naturale, pe care le găsim în mediul înconjurător (**lut**, conuri de brad, crenguțe, castane, ghinde, pietre, scoici etc.), sau **hârtie, cartoane, materiale reciclabile** cu diverse forme și texturi (metoda upcycling).
- o altă tipologie de materiale ”loose parts” utilizate în abordarea Reggio sunt considerate mirosurile și fenomenele fizice, **lumina**, sunetele, **interacțiunile chimice**, ideile, conceptele, animalele, plantele, cuvintele și chiar oamenii.

Spațiul outdoor comun

Spațiul outdoor comun

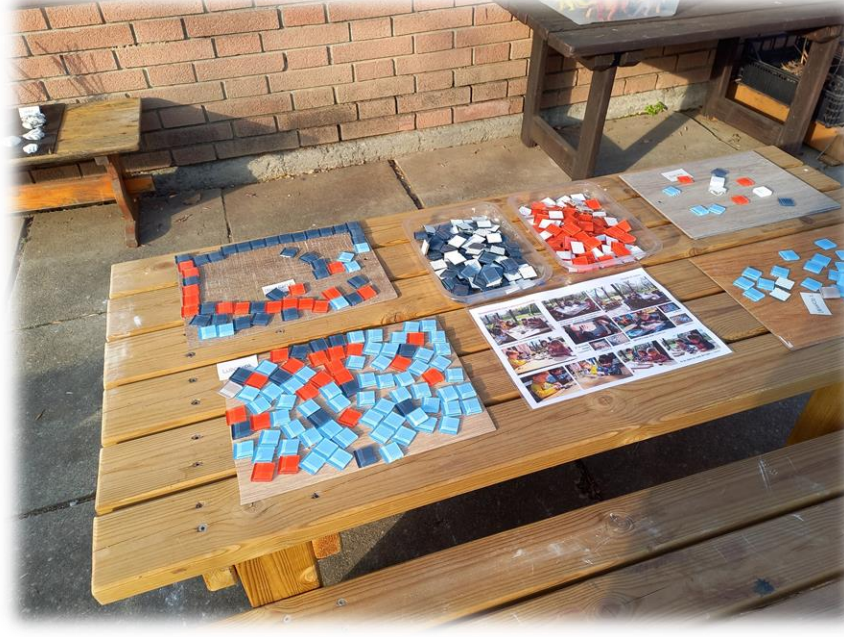

Spațiul outdoor al grupelor 0-3 ani

Spațiul outdoor al grupelor 0-3 ani

Spațiul outdoor al grupelor 3-6 ani

Spațiul outdoor al grupelor 3-6 ani

Sală de grupă

Sală de grupă

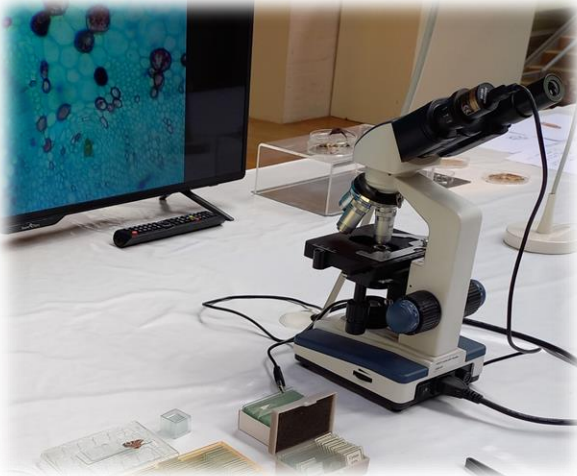

Atelier

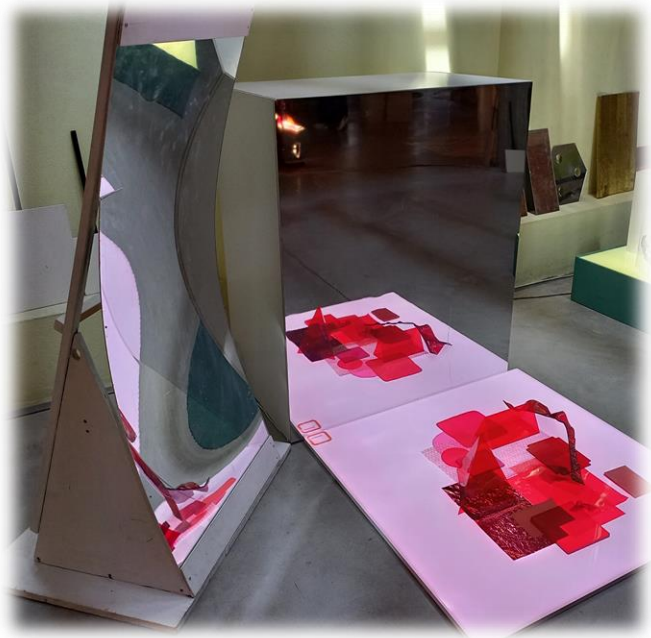
Materiale "loose parts"

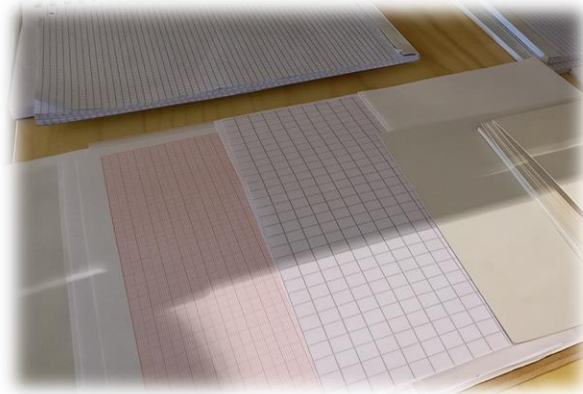
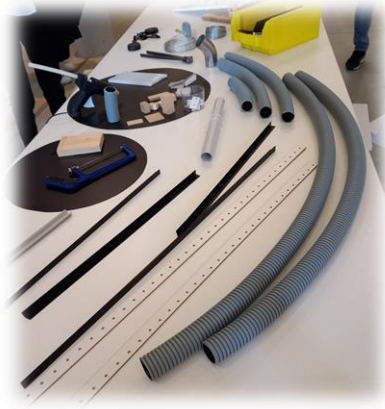

Materiale "loose parts"

© Scuole e Nidi d'infanzia – Istituzione del Comune di Reggio Emilia

Material "loose parts"

Fundația Reggio Children

Pentru a promova ideile lui Loris Malaguzzi și ale modelului de educație timpurie Reggio Emilia, pentru a menține calitatea procesului didactic din grădinițele din oraș, dar și pentru a manageria cererea extrem de mare de formare la fața locului, care vine din toate colțurile lumii, a fost înființată **Fundația Reggio Children**, o organizație locală cu capital mixt public - privat (în care municipalitatea are procentul majoritar) ale cărei venituri sunt investite în cercetare, dezvoltare profesională și amenajarea grădinițelor.

Centrul Internațional Loris Malaguzzi este locul de întâlnire și schimb de bune practici pentru cei care intenționează să inoveze educația și cultura – în Reggio Emilia, în Italia și în lume.

Este un spațiu deschis oricărei vârste, ideilor, culturilor diverse; un spațiu care – pornind de la experiența din centrele de educație timpurie – produce cercetare, experimentare și inovare asupra conținutului și proceselor educaționale pentru copiii de 0-99 de ani.

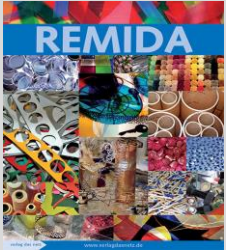
Centrul Internațional Loris Malaguzzi este un manifest viu al Abordării Reggio Emilia.

<https://www.reggiochildren.it/en/>

Centrul Internațional Loris Malaguzzi

Remida- centrul de reciclare creativă

- Inițiat în 1996 de către Compania Municipală de Reciclare Reggio Emilia și Fundația Reggio Children
- Remida recuperează anual peste 15 tone de deșuri, inclusiv resturi de producție, materiale nevândute sau defecte de la peste 200 de companii din zonă și apoi le oferă creșelor, grădinițelor, școlilor și asociațiilor. Fiecare instituție de învățământ plătește anual 40 de euro.
- Centrul este vizitat în fiecare an de peste 6.000 de persoane, inclusiv profesori, artiști, studenți, administratori și turiști din întreaga lume.
- Desfășoară cercetări privind sustenabilitatea și creativitatea pornind de la materialele reciclabile, organizează întâlniri cu profesori, educatori, cursuri de formare și evenimente .
- Facilitează distribuirea și schimbul de cărți. „Salvat de Remida” -un proiect creat pentru a da o viață nouă cărților care nu mai sunt dorite, prin schimb. Înființat în incinta Remida, se adresează oricui dorește să aducă cărți și să ia altele la schimb. Pe parcursul anului 2019 au fost schimbate 334 de cărți.

- <https://www.remida.org/>

Remida

Remida

Remida

Resurse bibliografice:

- ❖ <https://www.reggiochildren.it/en/>
- ❖ <https://www.remida.org/>
- ❖ <https://www.youtube.com/watch?v=N8xWKCkuhFA>
- ❖ https://www.youtube.com/watch?v=fYx_aGs-DjU
- ❖ <http://ancatirca.blogspot.com/2013/07/educatia-timpurie-in-reggio-emilia.html>
- ❖ <http://ancatirca.blogspot.com/2014/02/lectia-lui-loris-mallaguzzi-100-de.html>
- ❖ <https://scoala9.ro/-loose-parts--ce-sunt-si-cum-pot-fi-folosite-in-educatia-timpurie-sau/6066/>